

มะนียด(เตื่อติน)

Ficus ribes Reinw. Ex Blume

MORACEAE

ไม้ต้นเล็ก ไม้อาศัยไม้อื่น ไม้ผลัดใบ สูงได้ถึง 12 เมตร เปลือก สีน้ำตาลแดงสด หยาบเล็กน้อยเพราะมีช่องอากาศ เนื้อคอร์กนูน เปลือกในสีออกแดง มียางขาวจำนวนมาก ใบ กว้าง 1.5-6 เซนติเมตร ยาว 6-18 เซนติเมตร ออกสลับ หรือกึ่งตรงข้าม แผ่นราบเดี่ยวนกึ่ง รูปขอบขนานถึงไข่กลับ หรือใบหอกกลับ ปลายแหลมหรือเรียวแหลม ยาว โคนทู่หรือรูปรีมีอาจเบี้ยวเล็กน้อย ขอบจักอย่างน้อยในครึ่งบน ยอดอ่อนสีออกชมพู ใบแก่เนื้อคล้ายหนังบาง เกลี้ยงหรือมีขนกระจายด้านบน มีขนสีน้ำตาลบนเส้นใบด้านล่าง เส้นใบข้าง 5-8 คู่ ส่วนมากไม่แตกง่าม หรือแตกแขนง เส้นใบย่อยคล้ายขนบันไดหรือกึ่งร่างแห เห็นชัดด้านล่าง ก้านใบยาว 0.5-1.2 เซนติเมตร มีขน อาจมีเกล็ด หูใบยาว 0.5-1.5 มิลลิเมตร รูปแถบแคบ มีขน ค่อนข้างติดทน กิ่งกลวงหรือตันและมีขนเมื่ออ่อน ผล ขนาด 1-1.8 เซนติเมตร มีก้านเล็กเรียวยาวได้ถึง 1.4 เซนติเมตร ส่วนมากออกเป็นช่อแน่นตามลำต้น โดยเฉพาะใกล้โคนหรือออกมาจากดินขึ้นมาถึงประมาณ 1 เมตร จากลำต้น ผล ทรงกลมหรือรีหรือรูปไข่กลับ ปลายแบนหรือช่องเปิดบวม เส้นผ่านศูนย์กลาง 2-3 มิลลิเมตร มีสันจางๆ ใกล้ปลาย โคนมักแคบสั้นเป็นคอเรียว ยาวได้ถึง 3 มิลลิเมตร สุกสีชมพูถึงน้ำตาลแดงเข้ม มีจุดเล็กๆ สีจางทั่วไป เกลี้ยง หรืออาจมีเกล็ดด้านข้างสองสามเกล็ด พบกระจายทั่วไปในป่าดิบที่ต่ำ หรือป่าผลัดใบผสม สูงได้ถึง 750 เมตร

ข้อมูลอ้างอิง: การ์ดเนอร์, โฮมม. ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z). กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า.

ภาพประกอบ : https://www.flickr.com/photos/ys_yeoh/8062197745/in/photostream/

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

เตือปอ

Ficus lamponga Miq.

MORACEAE

ไม้ต้น เปลือกสีน้ำตาลถึงสีเทาและมีรอยแตกจางๆ แบบร่างแห เปลือกในสีค่อนข้างเหลืองอมน้ำตาล มีตุ่มเล็กๆ เป็นจุดสีน้ำตาลเข้มไปถึงขอบ ใบ มีรูปไข่แกมรีหรือรูปใบหอก ยาว 10-24 เซนติเมตร กว้าง 4-12 เซนติเมตร ขอบเรียบ ปลายแหลมหรือเรียวแหลม คล้ายหนังบาง เกือบด้านบน มีขนสีเทาจางอยู่ด้านล่าง เส้นใบข้าง 8-12 คู่ เส้นใบย่อยเป็นร่างแหละเอียดชัดเจน ก้านใบยาว 1-2.5 เซนติเมตร มีใบเลี้ยงรูปหอกยาวประมาณ 1 เซนติเมตร ออกผลตามซอกแขนงกิ่งตรงที่ไม่มีใบหรือใบประดับ เป็นลูกเดี่ยวหรือเป็นคู่ ก้านดอกทรงรี ดอกทรงกลม หรือรูปลูกแพร์ ค่อนข้างแดงหรือส้มเมื่อบาน ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1 เซนติเมตร มี 3 ออวูล ก้านช่อดอกยาว 0.4-1 เซนติเมตร มีขนนุ่มสั้น ดอกเพศผู้มีกลีบเลี้ยง 4 กลีบ เกสรเพศผู้ 1 อัน ก้านชูอับเรณูเชื่อมติดกัน รังไข่มีลักษณะเป็นปุ่มทู่เรียบ ทรงกลม ก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ด้านข้าง ยอดเกสรเพศเมียเป็นหลอด ดอกเพศเมียมีกลีบเลี้ยง 4-5 กลีบ ปลายยอดเกสรเพศเมียเป็นหลอดทรงกระบอก ผลแห้งเมล็ดล่อน รูปขอบขนานเบี้ยว และมีรอยย่น ผลเกิดจากช่อดอก ที่มีรังไข่ของดอกแต่ละดอก รังไข่เหล่านี้กลายเป็นผลย่อยที่เชื่อมต่อกันแล้ว รวมกันแน่นเหมือนเป็นผลเดี่ยว

ข้อมูลอ้างอิง : แปลจาก : indiabiodiversity.org/species/show/266746

ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

เดื่อพะยะ

Ficus schwarzii Koord.

MORACEAE

ชื่ออื่น : ชิง

ไม้ต้น สูง 15-20 เมตร กิ่งอ่อนสีเขียวหรือเขียวน้ำตาล หูใบรูปหอก ยาวถึง 1.5 เซนติเมตร หลุดร่วงง่าย เปลือกสีเทาเข้ม เรียบ ใบเดี่ยว เรียงสลับในระนาบ รูปรีถึงรูปใบหอกกลับ ใบเรียบเกลี้ยงถึงมีขน ขนาด 8-20 x 2.5-6.5 เซนติเมตร ฐานใบรูปกลม ขอบใบเรียบ ปลายใบแหลม เส้นแขนงใบ 5-9 คู่ ก้านใบยาว 0.5-1 เซนติเมตร ก้านดอกยาว 1-3 เซนติเมตร ผล รูปกลมหรือรูปไข่ ขนาดประมาณ 17 มิลลิเมตร มีขน ออกผลเป็นกระจุกตามลำต้นและกิ่ง ผลสีน้ำตาลแกมน้ำตาลทอง เมื่อสุกสีน้ำตาลแดง พบได้ตามป่าเต็งรังผสม ป่าตามภูเขาที่ระดับความสูงถึง 1,900 เมตร และตามแม่น้ำ ลำธารและเนินเขา

ข้อมูลอ้างอิง : http://biodiversity.forest.go.th/index.php?option=com_dofplant&view=showpics&pt=1498&itemid=132

ภาพประกอบ : ภาพใบ/ลำต้น : ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพผล : <https://florafaunaweb.nparks.gov.sg/Special-Pages/plant-detail.aspx?id=8160>

ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ชื่อพื้นเมือง : ไทรโพ เตื่อหลวง ตะกั่วเต้าะ ฮากอบาเต้าะ มะเดื่อหัว มะเดื่อชุมพร

ไม้ต้นเล็ก ไม้ผลัดใบ ไม้อาศัยไม้อื่น สูงได้ถึง 15 เมตร เรือนยอดแผ่กว้างกลม ลำต้นใหญ่คดมักแตกแขนง โกลีโคน โคนมีพูพอนสั้นเมื่ออายุมากขึ้น เปลือก สีเทาอ่อนถึงน้ำตาล เรียบ หรือค่อนข้างหยาบ มีวงนูนแนวราบ เปลือกในสีชมพูอมส้มอ่อน มียางขาวจำนวนมาก ใบ กว้าง 10-30 เซนติเมตร ยาว 15-40 เซนติเมตร (ยาวน้อยกว่า 1.5 เท่าของความกว้าง) ออกสลับ เรียงเวียน รูปไข่กว้างถึงรูปไข่ ปลายหู่ถึงแหลม ส่วนยอดยาว 1-1.5 เซนติเมตร โคนกลมถึงรูปหัวใจ ค่อนข้างไม่เบี้ยว ขอบจักหู่ห่างกันมากโดยเฉพาะใกล้ปลาย หรือพบน้อยไม่จัก ส่วนยอดอ่อนสี น้ำตาลอมชมพู ใบแก่เนื้อคล้ายกระดาษหนังเกลี้ยงหรือมีขนกระจาย โดยเฉพาะบนเส้นใบทั้งสองด้าน เส้นกลางใบแบนหรือนูนเล็กน้อยด้านบน เส้นใบจากโคน 2-3 เส้น เส้นที่ใหญ่ยาวที่สุด ครึ่งหนึ่งถึงสองส่วนสาม ของใบ มักแตกแขนง มีต่อมไขที่ซอกเส้นใบ เส้นใบข้าง 3-6 คู่โค้งเล็กน้อย เส้นใบย่อยคล้ายขนบันได ก้านใบยาว 5-12(20) เซนติเมตร สีเหลืองออกเขียวหรือมีแต้มสีแดง เกลี้ยงหรือมีขนนุ่ม มีเกล็ด หูใบยาว 2-2.5 มิลลิเมตร ร่วงเร็ว หรือติดทน กิ่งมักกลวงเกลี้ยงหรือมีขนห่างๆ ผล ใหญ่ ขนาด 4-8 เซนติเมตร ออกเป็นช่อแน่น บนปุ่มสั้นแข็งหรือบนลำต้นใหญ่ไม่มีใบ ยาวได้ถึง 25 เซนติเมตร ห้อยจากลำต้นหรือกิ่งใหญ่ๆ พบน้อยที่ยาวได้ถึง 2 เมตร และเลื้อยไปตามพื้นดิน ผลกลมหรือคล้ายลูกแพร์ ปลายแบนหรือกึ่งบวม มีใบประดับนูนเป็นขอบรอบช่องเปิด โคนมักแคบสั้นเป็นคอเรียวยาวได้ถึง 1.5 มิลลิเมตร อาจเป็นร่องตื้น สุกสีน้ำตาลอมเหลืองถึงแดง หรือ ม่วงเข้ม เกลี้ยงหรือขนนุ่ม อาจมีใบประดับข้างสองสามใบ ก้านผลยาว 2-6 เซนติเมตร มีใบประดับกว้าง 3 ใบยาว 3-5 มิลลิเมตร เป็นวงไม่เป็นระเบียบที่ปลาย พบทั่วไปในภาคใต้ ตามที่ค่อนข้างโล่งในป่าดิบที่ต่ำ มักพบใกล้ลำน้ำ

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โฮมอน ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : ภาพใบ/ผลอ่อน : <https://florafaunaweb.nparks.gov.sg/Special-Pages/plant-detail.aspx?id=2897>

ภาพผลแก่ : http://www.qsbq.org/Database/Botanic_Book%20full%20option/search_detail.asp?botanic_id=2434

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

เตื่อหูกวาง

Meliosma simplicifolia (Roxb.) Walp.

SABIACEAE

ไม้พุ่ม หรือไม้ต้นขนาดเล็ก ไม่ผลัดใบ สูงได้ถึง 18 เมตร เรือนยอดไม่เป็นระเบียบ ลำต้นสั้น เปลือก สีเทาอ่อน หรือน้ำตาลอมครีม มีช่องหายใจในสีน้ำตาลอมส้ม เปลือกในสีชมพูอ่อนมีขีดสีเหลืองเข้ม ใบ เดี่ยว เรียงสลับ กว้าง 1.5-10 เซนติเมตร ยาว 6-40 เซนติเมตร รูปรี รูปไข่กลับหรือรูปใบหอกกลับ เรียวแหลมทั้งสองด้าน โคน ใบสองข้างเท่ากัน ขอบใบเรียบหรือจักซี่ฟันห่างๆ ใบแก่ค่อนข้างหนาคล้ายแผ่นหนัง ด้านบนสีเขียวเข้มเป็นมัน ด้านล่างเกลี้ยง หรือมีขนสั้นกระจายโดยเฉพาะบนเส้นใบ มักมีกลุ่มขนที่มุมของเส้นใบ เส้นใบ 16-24 คู่ บางทีมีแต้มสีแดง ก้านใบยาว 1-4 เซนติเมตร แบนและมีปีกด้านบน โคนบวม มีขนเล็กน้อย ไม่มีหูใบ ดอกสีขาวหรือครีม มีกลิ่นหอม ขนาดประมาณ 5 มิลลิเมตร ไม่สมมาตร ออกเป็นช่อตั้งตรงยาวได้ถึง 40 เซนติเมตร ที่ปลายยอดและตามซอกใบบนๆ มักมีใบลดรูปอยู่ที่ซอกกิ่งล่างๆ กลีบเลี้ยงมี 5(6) กลีบ สีเขียวอ่อนหรือสีขาว ยาวประมาณ 1.2 มิลลิเมตร มีขนโดยเฉพาะขอบกลีบล่างคล้ายใบประดับ กลีบดอก 5 กลีบ นุ่ม ยาวประมาณ 1-2.2 มิลลิเมตร กลีบด้านนอก 3 กลีบใหญ่กว่า รูปกลมหรือรูปไข่กว้าง กลีบด้านใน 2 กลีบเล็กกว่า จักกิกเป็น 2 พู แหลม แต่ไม่มีพูเล็กตรงกลาง เกสรเพศผู้ที่สมบูรณ์มีอับเรณูสีส้มติดที่โคนของกลีบดอกกลีบเล็ก เกสรเพศผู้จะร่วงทันทีหลังจากดอกบาน รังไข่ยาวประมาณ 0.5 มิลลิเมตร เกลี้ยง ก้านเกสรเพศเมียสั้น ยอดเกสรเพศเมียเล็กมาก เกลี้ยง ผลกลม ยาว 0.5-1 เซนติเมตร โคนเบี้ยว สีเขียว เมื่อสุกสีดำ ผงเมล็ดแข็งเป็นสัน ย่น มีเส้นร่างแหบนชั้น มีเนื้อบางหุ้ม หายากในป่าดิบชื้นในภาคใต้ สูงประมาณ 600 เมตร (แต่ที่อื่นขึ้นได้สูงถึง 3,000 เมตร)

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โทมัส ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z). กรุงเทพฯ : อนุรักษ์พันธุ์พืชและสวนพฤกษศาสตร์ (มกราคม), 2561. 880 หน้า
ภาพประกอบ : <http://tropical.theferns.info/viewtropical.php?id=Meliosma+simplicifolia>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

แดง(เหว้า)

Syzygium glaucum (King) Chantar. & J.Parn

MYRTACEAE

ไม้ต้น ขนาดกลาง สูงได้ถึง 25 เมตร มีพุ่มเล็กน้อย เปลือก สีเทาออกชมพูถึงน้ำตาลแดง เรียบเมื่อต้นอ่อน แล้วแตกเป็นร่องหรือเกล็ดเมื่อต้นแก่ เปลือกในสีน้ำตาลออกชมพูอ่อน หนา ใบ กว้าง 2-5 เซนติเมตร ยาว 6-14 เซนติเมตร รูปไข่กลับถึงรีแคบ หรือรูปใบหอกแกมขอบขนาน ปลายทู่หรือเรียวแหลมกว้าง โคนรูป ติ่ม เนื้อคล้ายหนังบาง สีเขียวเข้มมันด้านบน ด้านล่างมีนวล เส้นกลางใบแบนหรือค่อนข้างนูนด้านบน มีร่อง ตรงกลางเส้นใบ 14-18 คู่ ห่างกัน นูนละเอียดทั้งสองด้าน เส้นขอบใบเล็ก 1-2 เส้น เส้นใบย่อยแยกไม่ออกจากเส้นใบ ก้านใบยาว 0.5-1 เซนติเมตร กิ่งเล็ก สีน้ำตาลแดง มีเกล็ดอ่อน ไม่เป็นมูมหรือสัน ดอก สีขาวออกเป็นช่อแตกแขนง หรือเป็นกลุ่มของช่อกระจุก ยาวได้ถึง 11 เซนติเมตร ดอกน้อย ที่ปลายกิ่งหรือง่ามใบบนๆ แกนกลางช่อและแขนงช่อเรียวแบนหรือมี 4 มุม ไม่มีก้านดอก ถ้วยฐานดอกสูงประมาณ 7 มิลลิเมตร รูปประฆังสอบแคบที่โคนเป็นก้านถ้วยเรียว ยาวประมาณ 3.5 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง 4 กลีบ ยาว 1.5-2 มิลลิเมตร ค่อนข้างหนาร่วงเร็ว กลีบดอกกลม แยกกัน 4 กลีบ กว้าง 2.5-4 มิลลิเมตร มีจุดต่อม 20-40 ต่อม เกสรเพศผู้ยาว 7-9 มิลลิเมตร ก้านเกสร เพศเมีย ยาว 8-12 มิลลิเมตร อ้วนล่ำกว่าเกสรเพศผู้ ผล ขนาด ประมาณ 2.5 เซนติเมตร ทรงกลมถึงรูปไข่ หรือกึ่งลูกแพร์ ปลายบวมเล็ก กลีบเลี้ยงติดเป็นขอบตื้น ผลแก่เป็นสันจางๆ พบในป่ารุ่ม และป่าโปร่ง สูงได้ถึง 1,600 เมตร ตามชายฝั่งที่เป็นหิน และสันเขา

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, ไซมอน ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : ธรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ชื่อพื้นเมือง : ทรี, ไม้สาย, ลังมา, สาย, แสนตาล้อม

ไม้ต้น ไม่ผลัดใบ สูงได้ถึง 30 เมตร เรือนยอดเปิดค่อนข้างไม่เป็นระเบียบ ลำต้นมีพูพอน เปลือก สีน้ำตาลอมส้ม แตกเป็นเกล็ดบาง เปลือกในสีส้มอ่อน มีน้ำเลี้ยงสีแดง ใบ ยาว 30-90 เซนติเมตร ใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ มีใบย่อย 4-10 คู่ ออกตรงข้ามหรือออกสลับ กว้าง 3-9 เซนติเมตร ยาว 6-26 เซนติเมตร รูปไข่แคบหรือใบหอก ปลายแหลม โคนทู่หรือรูปหัวใจมักเบี้ยว เส้นใบ 11-26 เส้น เส้นสลับกันไปจดขอบ และปลายเส้นเป็นหนาม ชัด ใบอ่อนสีแดงอมส้ม มีขนสีน้ำตาลทองแน่น ใบแก่คล้ายหนังแข็ง เกลี้ยงหรือมีขนสีน้ำตาลแดงกระจาย โดยเฉพาะบนเส้นใบและก้านใบ ใบย่อยคู่ล่างสุดคล้ายหูใบใกล้กับโคน ก้านใบเล็กกว่าคู่อื่นๆ มาก (1.2-3 เซนติเมตร) รูปกลมหรือคล้ายติ่งหู โอบกึ่ง กิ่งลำมีแผลใบใหญ่ ดอก ขนาดประมาณ 0.4 เซนติเมตร สีครีมถึงเขียวอมส้ม ดอกสมบูรณ์เพศและดอกเพศผู้บนต้นเดียวกัน ออกเป็นช่อแตกแขนงแบบทางกระรอก ยาวได้ถึง 70 เซนติเมตร ห้อยออกมาจากง่ามใบบนๆ ก้านดอกโค้งงอห้อยยักยัก หัว คล้ายโคนเล็ก ๆ กลีบเลี้ยง 4-5 กลีบ ยาว 0.5-1.5 มิลลิเมตร รูปสามเหลี่ยม เชื่อมกันที่โคน มีขนด้านนอก กลีบดอกเล็ก สีเขียว 4-5 กลีบ ยาวเกือบเท่ากลีบเลี้ยง เกสรเพศผู้ 5-6 อัน สีแดงอมส้ม ยาว 3-7 มิลลิเมตร ก้านชูอับเรณูเล็กเรียว ล้อมรอบด้วยจานฐานดอก เกลี้ยงจักพูลึก สีเหลือง รังไข่ 2-3 ช่อง มีขนแน่น ผล ยาว 1.5-4 เซนติเมตร สีเขียวขุ่น สุกสีแดงสดถึงดำ ทรงกลม หรือรีกว้าง เกลี้ยง แก่ไม่แตก เมล็ดใหญ่ 1 เมล็ด มีเยื่อหุ้ม โปร่งแสงบาง พบบ่อยเป็นแห่งๆ ใกล้ลำน้ำ ป่าดิบชื้น ค่อนข้างโปร่งตั้งแต่จังหวัดนครศรีธรรมราช ลงไปมักมีตม หูดขัด

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โสมอน. ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z). กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า.

ภาพประกอบ : ภาพใบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพผล : ราชนันท์ คุ้มา

ไม้ต้น

ขนาดกลาง สูงได้ถึง 25 เมตร ต้นแก่โคนเป็นร่อง เปลือก สีน้ำตาลอมเทาถึงออกชมพูเรียบถึงเป็นเกล็ด เปลือกสีออกแดง ใบ กว้าง 1.5-5.5 เซนติเมตร ยาว 6-13 เซนติเมตร รูปร่างถึงใบหอกแกมขอบขนาน ปลายแหลมหรือเรียวแหลม โคนแคบ เนื้อคล้ายหนัง ขอบค่อนข้างเป็นคลื่นและหนา เส้นกลางใบแบนด้านบน เส้นใบ 11-16 คู่ ห่างกัน เป็นร่องตื้นด้านบน เส้นขอบ ใบ 1 เส้น จาง อยู่ใกล้ขอบใบมาก เส้นใบย่อยจางมาก ก้านใบยาว 0.5-1.5 เซนติเมตร กิ่งสีน้ำตาลอมส้มถึงเทา เป็นมุมเล็กๆ 4 มุม ในต้นอ่อน ดอก ขนาด 2-2.5 เซนติเมตร สีขาว ครีมี กลิ่นหอม ออกเป็นช่อแตกแขนง กว้าง ยาวได้ถึง 6 เซนติเมตร ที่ปลายกิ่งและง่ามใบบนๆ มักมีช่อเดี่ยว แกนกลาง และแขนงช่อสีส้ม มีเกล็ดเป็นแผ่นละเอียด ก้านดอกยาว 1.5-8 มิลลิเมตร (ไม่มีก้านช่อดอก) ถ้วยฐานดอกสูงประมาณ 7 เซนติเมตร รูปกรวยก้านถ้วยล่ำ ยาว 1.5 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยง 4 กลีบ ยาว 1.5 มิลลิเมตร ไม่ค่อยเท่ากัน กลม กลีบดอก 4 กลีบ ขนาดประมาณ 5 มิลลิเมตร แยกกัน มีจุดต่อมน้ำ เกสรเพศผู้ ยาว 8-10 มิลลิเมตร ก้านเกสรเพศเมีย ยาวประมาณ 12 มิลลิเมตร ใหญ่กว่าเกสรเพศผู้ ผล กว้างได้ถึง 1.5 เซนติเมตร ยาวได้ถึง 2 เซนติเมตร ทรงรีกว้างถึงขอบขนาน ปลายผลมีกลีบเลี้ยงเนื้อมันและโค้งเข้าไปในสีเขียวอ่อนถึงขาวเนื้อแน่น พบในป่ารุ่น ป่าผลัดใบ ตามชายป่าดิบ สูงได้ถึง 700 เมตร

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โซมอน. ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z). กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า.

ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาพฤกษศาสตร์อุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตรีต

Litsea myristicaefolia (Wall. ex Nees) Hook.f.

LAURACEAE

ไม้ต้นเล็กถึงกลาง สูง 6-20 เมตร บางทีมีพุ่มพอง เปลือก น้ำตาลอมเทาถึงออกชมพู เรียบถึงลอกเป็นแผ่นหรือเป็นเกล็ด เปลือกในสีเหลืองถึงน้ำตาล กลิ่นหอม ใบ กว้าง 3-7 เซนติเมตร ยาว 8-20 เซนติเมตร รูปขอบขนาน แกมรีถึงไข่กลับแคบ ปลายทุ่หรือเรียวแหลมโคนรูปลิ้น เนื้อคล้ายหนัง เกือบทั้งสองด้าน มีนวลด้านล่าง เส้นกลางใบเป็นร่องด้านบน เส้นใบ 7-12 คู่ จางหรือเป็นร่องเล็กน้อยด้านบน เห็นไม่ชัดด้านล่าง เส้นใบย่อยคล้าย ร่วงแหลมเยียด จางทั้งสองด้าน ก้านใบยาว 1-3 เซนติเมตร เป็นร่องด้านบน เกือบ ดอกออกเป็นช่อคล้ายช่อกระจะ ยาว 1-2.8 เซนติเมตร ตามซอกใบหรือใต้รอยแผลใบ แต่ละช่อซี่ร่มยาว 0.5-1 เซนติเมตร มี 5-7 ดอกต่อ 1 ช่อซี่ร่ม แต่ละ ดอกมีก้านดอกยาว 1.5-2 มิลลิเมตร เกือบ ผล ยาว 1-1.3 เซนติเมตร ก้านผลใหญ่ลำ ยาว 2 เซนติเมตร ค่อนข้างกลม เกือบ หุ้มด้วยถ้วยกลีบรวมลึก หรือรูปกระบอกบางส่วน เกือบ เส้นผ่านศูนย์กลางยาว 1-1.2 มิลลิเมตร พบในป่าดิบที่ต่ำ สูงได้ถึง 100 เมตร จังหวัดพังงา นครศรีธรรมราช ตรัง สตูล

ข้อมูลอ้างอิง: โสมอน การ์ดเนอร์ พินดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต, ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1.- กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ. 2559. 792 หน้า.

ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัฒนธรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัฒนธรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ต่อไส้

Allophylus cobbe (L.) Raeusch.

SAPINDACEAE

ไม้พุ่ม หรือไม้ต้นเล็ก ไม่ผลัดใบ สูงได้ถึง 10 เมตร เปลือก สีน้ำตาลหรือออกเทา เรียบ ใบ มี 3 ใบ (ในภาคใต้) ใบกลางมักยาวที่สุด ใบย่อยกว้าง 1.5-22 เซนติเมตร ยาว 3-35 เซนติเมตร รูปร่างและขนาดแตกต่างกันมาก ส่วนมากรูป สามเหลี่ยมถึงรูปไข่หรือไข่กลับ ปลายกลมหรือเรียวแหลมสั้น โคนแคบหรือรูปลิ้น ใบข้างมักเบี้ยว ก้านใบสั้น ขอบจักต่างๆกัน (ตั้งแต่เป็นซี่ฟันกลมห่างๆถึงซี่ฟันแหลมคมหลายซี่หรือเกือบเรียบ) ใบแก่เกลี้ยง ด้านบน ด้านล่างเกลี้ยงถึงมีขนเส้นไหมหรือขนหยาบ มักมีตุ่มขนที่ซอกเส้นใบ ดอก ขนาด 3-5 มิลลิเมตร เล็ก สีขาว กลิ่นหอมจาง ไม่สมมาตร ดอกแยกเพศ ดอกเพศผู้และดอกเพศเมียอยู่บนต้นเดียวกัน ออกเป็นช่อไม่แตกแขนง หรือแตกแขนงกระจายคล้ายช่อเชิงลด ยาวได้ถึง 40 เซนติเมตร มักออกช่อเดียวที่ง่ามใบ กลีบเลี้ยง 4 กลีบ กว้าง 0.8-2 มิลลิเมตร ยาว 1-2.5 มิลลิเมตร อยู่รวมกันที่ด้านหนึ่งของดอก รูปแถบแคบ ปลายกลมสั้น หรือรูปช้อน สอบแคบยาวไปยังโคน มีรยางค์เล็กๆ 2 อันที่โคนด้านใน เกสรเพศผู้ มี 8 อัน ก้านชูอับเรณูมีขน บางส่วน อยู่เป็นกลุ่มที่ด้านหนึ่งของ ดอกตรงกับกลีบดอก จานฐานดอกมี 4 พู รูปเกือกม้า โดยส่วนที่เป็นช่องว่างอยู่หน้าเกสรเพศผู้ รังไข่ที่เป็น หมันและมีขนหนาแน่น ดอกเพศเมียมีเกสรเพศผู้ลดรูป รังไข่มี 2 พู ก้านสั้น ไม่มีตุ่มหรือขน ยอดเกสรเพศ เมียจักลึก 2 พู ผล ขนาด 0.5-1.3 เซนติเมตร สีส้มถึงแดงสดทรงกลมถึงรีกว้าง หรือรูปไข่กลับกว้าง บางทีจักเป็น 2 พู มีกลีบเลี้ยงติดทนที่โคน เนื้อบาง แก่ไม่แตก เมล็ดกลมใหญ่ 1 (พบน้อย 2) เมล็ด ไม่มีเยื่อหุ้มเมล็ด พบทั่วไป ในถิ่นที่อยู่หลายแบบ ตั้งแต่ที่โล่งตามชายฝั่งทะเลถึงได้ร่มเงาในเรือนยอด ขึ้นรองในป่าดิบเดิมมีความหลากหลายของชนิดมาก

ข้อมูลอ้างอิง : ไกรคนอร์, ไชมอน ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z).-กรุงเทพฯ : อนุรักษ์พันธุ์พืชและพันธุ์พืชเชิง จ้ากัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางน้ำและสัตว์น้ำ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางน้ำและสัตว์น้ำ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

